

Några frågor om sången i katolsk gudstjänst

KLN oktober 2014

Fråga:

Får man använda vilka andliga sånger som helst vid katolsk gudstjänst?

Svar:

De sångtexter som används i gudstjänsten måste vara godkända för liturgiskt bruk av en katolsk biskopskonferens. Undantag kan göras för barn gudstjänster, så länge texterna uttrycker kyrkans tro. Vid förrättningar i allmänna begravningskapell eller i kyrkor som tillhör andra samfund kan man (med urskillning!) använda de psalmböcker som finns där, om det av praktiska skäl är omöjligt att medföra *Cecilia*.

Fråga:

Får man visa psalmer ur *Cecilia* med hjälp av en projektor på väggen under gudstjänsten i stället för att använda de tryckta böckerna?

Svar:

Nej. Enligt gällande lag måste man i så fall vända sig till rättsinnehavaren (författaren och kompositören eller deras arvingar, eller en stiftelse när det gäller texter av Anders Frostenson och Britt G. Hallqvist) och be om lov i varje särskilt fall. Gör man det utan tillstånd och detta upptäcks kan kyrkoherden (inte Stiftet!) dömas till böter eller fängelse (högst två år).

Fråga:

Får man använda inspelad musik för att stödja församlingssången, om det inte finns en organist?

Svar:

Nej, utom vid utomhusprocessioner.

Svaret är publicerat i Gudstjänstkongregationens publikation *Notitiae* 13/1977, 94, och det återges i *Enchiridion documentorum instaurationis liturgicae*, II, Rom 1988. Liturgins tecken måste vara äkta. Musiken och sången i gudstjänsten är sådana tecken, och de måste utföras av levande människor i realtid, inte av apparater. Redan Pius XII angav 1958 principerna: inspelningar är ett utmärkt hjälpmedel för att lära sig nya sånger och för att stödja sången vid processioner i det fria. Inspelningar är däremot förbjudna vid gudstjänst i en invigd kyrkolokal.

Det är högst sannolikt att det i varje katolsk församling (jämför frikyrkorna) finns en eller flera personer som kan uppmuntras att (lära sig att) leda sången även utan orgel. I det omgivande samhället förekommer musik i alla sammanhang, och ungdomar kan ofta hundratals sånger utantill och sjunger dem. Av detta skäl anordnar KLN kurser i olika delar av landet för försångare som kan leda sången i gudstjänsten.

Inspelningar är inte formellt förbjudna *före eller efter* gudstjänsten som meditationsmusik men får alltså aldrig ersätta levande församlingssång.

Vid förrättningar (dop, bröllop, begravningar) ber man allt oftare om att få framföra profana sånger eller musikstycken (inspelade eller levande), t ex om den avlidne har önskat att en viss musik framförs vid det sista avskedet. Man bör då först föreslå att sådan musik flyttas till dopkalaset, bröllopfesten resp. minnesstunden. Om detta inte kan ske, måste man se till att den önskade sången in *strider mot* kyrkans tro (t ex talar om döden som ett utslocknande) eller kan väcka löje (t ex "Sov på min arm") och att den i möjligaste mån förläggs utanför den egentliga liturgiska akten. Dop, bröllop och begravningar är hos oss alltid den katolska kyrkans gudstjänster och dyrbara tillfällen, som inte får försummas, att evangelisera de närvarande och låta dem sjunga kyrkans sånger. Som alltid, men framför allt i umgänget med kyrk-ovana, måste församlingens företrädare uppträda med stor takt, så att minnena av ceremonin blir positiva för alla involverade.

I vissa kyrkor spelar man på vardagarna stilla stämningsskapande musik (t ex gregoriansk sång), men detta är olämpligt i en katolsk gudstjänstlokal. Dit söker man sig för att finna en oas av tystnad i ett samhälle som är fullt av ljud och oljud. Där skall alltid finnas möjlighet till ostörd bön inför Guds ansikte. Absolut nödvändiga samtal förs där i viskande ton, eller ännu bättre utanför kyrkorummet.

I tjänsten,

fr. Anders Piltz OP

biskopsvikarie för gudstjänstlivet, ordf. KLN